

Els estudis de postgrau en el nou escenari europeu

En la nova estructuració dels ensenyaments universitaris, el postgrau pren una significació molt destacada perquè es configura integralment per primera vegada com una etapa d'estudis amb reconeixement oficial —amb l'excepció dels estudis de doctorat, que ja tenien aquest reconeixement, resultat d'una llarga tradició. Ben aviat, doncs, caldrà materialitzar els nous programes oficials de postgrau, cosa en la qual les nostres universitats ja han començat a treballar. L'oferta formativa del nou postgrau oficial s'ha de bastir sobre bases sòlides i ben fonamentades que, d'una banda, atenguin les necessitats de la nostra societat i, de l'altra, contribueixin a desplegar les potencialitats acadèmiques i científiques de les universitats catalanes i les facin competitives en l'entorn europeu i mundial.

Al meu entendre, a Catalunya diversos elements haurien de singularitzar el nou postgrau oficial. En primer lloc, hauria de tractar-se d'una oferta diversa i equilibrada, que permeti el desplegament de les millors capacitats de cada institució universitària, dins els límits que li permeti l'aprofitament dels recursos de què ja disposa, tenint en compte que en les universitats públiques els preus de la matrícula estaran regulats. Està comunament acceptat que en el postgrau les universitats han

de tendir a un cert grau d'especialització i han de prioritzar aquells camps en què siguin més fortes. Això pot voler dir, d'una banda, que les nostres universitats han d'assumir que no tot grau tindrà un postgrau correlatiu o temàticament afí i, de l'altra, que un postgrau no ha d'estar necessàriament lligat a un determinat grau. Així mateix, en els nous programes oficials de postgrau, caldrà procurar que les universitats posseeixin aliances amb altres institucions acadèmiques del màxim prestigi, tant d'aquí com de fora. A més, caldrà vincular bona part dels programes de postgrau amb la recerca (l'altra gran missió de les universitats, al costat de l'educació superior). Finalment, caldrà assegurar una política de beques i ajuts que opti per fórmules més originals que les tradicionals, la qual haurà de considerar l'especificitat d'aquesta etapa d'estudis (cal esperar que també l'Estat transfereixi a la Generalitat els recursos de beques per a l'àmbit del postgrau).

La nova estructura del postgrau ens ha d'ajudar a identificar amb més precisió les diverses tipologies de formació. No es pot ignorar que els nous màsters oficials repercutiran sobre el conjunt de l'oferta formativa que hi ha ara a Catalunya. Els nous postgraus oficials no substituiran tota l'oferta de postgrau que existeix actualment, però resulta evident que hi tindran incidència. Les mateixes

universitats que oferiran postgraus oficials continuaran estant interessades a programar formació de postgrau pròpia amb altres característiques, al costat d'altres institucions que imparteixen formació superior. Aquesta formació haurà de presentar especificitats diferencials de l'oferta oficial, com per exemple alt grau d'especialització, flexibilitat elevada, atenció a necessitats molt determinades de sectors professionals, cobertura immediata de necessitats de formació, actualització puntual de coneixements, formació continuada i al llarg de la vida, etc.

Sens dubte, els propers anys resultaran decisius per configurar una programació oficial de postgrau completa, diversa, atractiva i, en definitiva, elaborada d'acord amb allò que la societat espera de les nostres institucions universitàries. El Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) vetllarà per tal de garantir la qualitat i, especialment, l'adequada coordinació d'aquesta oferta en el conjunt del sistema universitari de Catalunya, tot respectant, per descomptat, l'autonomia que les universitats han de poder exercir per funcionar correctament.

Carles Solà i Ferrando,
Conseller d'Universitats,
Recerca i Societat de la Informació

Sumari

■ Pàgina 2

Iniciatives en matèria de qualitat: UPF

AQU Catalunya analitza la situació dels programes de doctorat des de la perspectiva dels estudiants mitjançant el projecte MIRROR

■ Pàgines 3 - 5

Pla pilot d'adaptació a l'EEES: opinen els responsables dels Erasmus Mundus

■ Pàgina 5

El desenvolupament normatiu dels estudis universitaris de postgrau

■ Pàgines 6 - 7

TEEP II: l'avaluació de la qualitat dels màsters europeus

Suplement especial

Novetats editorials

Iniciatives en matèria de qualitat: UPF

Aquesta secció presenta les aportacions fetes des dels vicerektorats de Qualitat de les universitats catalanes.

La Universitat Pompeu Fabra (UPF) ha endegat un bon grapat de mesures de qualitat en l'àmbit de l'Espai europeu d'educació superior (EEES), entre les quals destaquen les següents:

Observatori Bolonya

Espai informatiu que recull l'actualitat estatal i europea. Actua en un doble àmbit: el butlletí electrònic quinzenal (activitats, novetats) i la web de l'EEES (seguiment del procés de la convergència fent èmfasi en el nou paradigma docent i l'estructura de les titulacions, com també de cadascun dels punts programàtics de la Declaració de Bolonya).

Realització de l'estudi *Els estudiants i els processos d'ensenyament i aprenentatge a la universitat amb vista al crèdit ECTS*

Incorpora tots els estudis de la UPF i el seu objectiu és analitzar la situació de les pràctiques educatives actuals per permetre proposar, amb solidesa, nous camins d'acció en el marc del crèdit ECTS i el nou paradigma docent a què ens porta l'EEES.

L'estudi abraça l'experiència d'aprenentatge dels estudiants (teòric i pràctic), l'ús de les noves tecnologies, el treball personal de l'estudiant i la vida universitària en general.

El treball de camp està finalitzat i l'estudi es troba en procés d'avaluació i d'edició.

Manual d'orientacions per a la docència universitària

Es tracta d'un seguit d'orientacions i de consells, basats en l'experiència de professors i professores experts i de reconegut

prestigi dels nostres departaments i també d'altres universitats, presidits pel principi bàsic de la docència en el nou entorn educatiu europeu: fer prevaler allò que l'estudiant ha d'aprendre per damunt d'allò que el professorat vol o acostuma a ensenyar.

Experiències pilot en estudis

Experiències pilot en Biologia, Turisme (centre adscrit) i Lingüística, els dos primers integrats dins la prova pilot del DURSI del curs 2004-2005.

Experimentació Bolonya

Es tracta d'una nova modalitat incorporada al Pla de mesures de suport a la innovació i a la qualitat docents.

Més de vint assignatures han desenvolupat el disseny, la implantació i l'avaluació segons els criteris de convergència europea.

Totes aquestes iniciatives ens permeten avançar pel camí que ja s'ha obert formalment amb la publicació dels reials decrets reguladors del grau i el postgrau.

De ben segur que el curs 2006-2007 oferirà ja un nou ventall d'estudis de postgrau. La programació del DURSI i el rigor i el paper estratègic que li donin les universitats en seran un factor clau. La UPF apostarà de valent per posicionar-se significativament.

Carles Ramió Matas

Vicerector de Programació, Docència i Avaluació de la UPF

AQU Catalunya analitza la situació dels programes de doctorat des de la perspectiva dels estudiants mitjançant el projecte MIRROR

Basat en el desenvolupament realitzat per l'agència sueca Högskoleverket (National Agency for Higher Education) l'any 1998, el projecte MIRROR té per objectiu analitzar la situació dels programes de doctorat des de la perspectiva dels estudiants. Es realitza conjuntament a Catalunya, Suècia, Finlàndia i Irlanda.

Per mitjà d'un qüestionari, al qual es pot accedir des del web d'**AQU Catalunya**, els estudiants de doctorat que vulguin participar en aquest projecte hauran de respondre qüestions relacionades amb la introducció a l'educació doctoral, el desenvolupament professional, el diàleg amb els supervisors, la reflexió i

els valors, entre d'altres.

La recollida de dades està prevista per al mes d'abril i l'anàlisi de resultats per al mes de maig. Les universitats catalanes que participen en el projecte són: Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra,

Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat Ramon Llull, Universitat de Vic i Universitat Internacional de Catalunya.

Pla pilot d'adaptació a l'EEES: opinen els responsables dels Erasmus Mundus

1. Un dels requisits per participar en el Pla pilot d'adaptació a l'EEES en el cas dels màsters és que aquests estudis s'han d'impartir amb altres universitats europees. Quina valoració feu del caràcter internacional del màster que impartiu? Com repercuteix aquesta internacionalitat en el professorat i els estudiants que en prenen part?
2. Tenint en compte el plantejament de l'EEES, com valoreu la situació del vostre màster en el procés de Bolonya en relació amb els altres participants del programa?
3. Quines creieu que han de ser les condicions necessàries per facilitar el desenvolupament de noves propostes d'ensenyaments de màster en el marc de l'EEES?

Màster Erasmus Mundus en Quaternari i Prehistòria, URV
Robert Sala Ramos

1. En l'àmbit en què ens movem, l'Arqueologia del Quaternari i l'Evolució Humana, la internacionalització ha estat un fet natural que ja havíem posat en marxa amb un doctorat internacional promogut per la Universitat de Ferrara, ara coordinadora del Màster Erasmus Mundus que desenvolupem. A més dels cursos de màster i doctorat, el grup d'universitats que hi participem fa prop de quinze anys que col·laborem en la gestió i el desenvolupament de la recerca comuna que ara troba la materialització en l'acadèmia: formem els futurs doctors i els inserim en un entorn de recerca internacional, entorn necessari per a una formació completa i adequada que superi les fronteres i les restriccions d'un coneixement esbiaixat per l'efecte d'una sola escola. Finalment, els nostres equips són complementaris en les seves recerques, tant pel registre arqueològic que es treballa com per les especialitats de recerca que desenvolupen. Això fa que els estudiants puguin arribar a un coneixement complet de les línies de recerca en el nostre camp d'estudi.
2. En la convergència hem entès que és bàsic homogeneïtzar els criteris d'admissió i de formació, i també la creació d'itineraris amb matèries comunes i d'altres de complementàries. En aquest sentit, el nostre màster ofereix matèries en totes les especialitzacions proposades i podem donar un títol de qualitat. Pel que fa a la convergència de les estructures, tots sabem que estem en moments diferents del procés. En el cas particular de la nostra oferta, el present curs estem adaptant tota l'organització al sistema de crèdits europeu, de manera que per al curs vinent pensem que aquesta adequació serà completa. Finalment, en la perspectiva de potenciar el treball propi de l'estudiant, també estem adaptant el calendari: durant el primer curs les matèries formatives es desenvolupen durant tot l'any acadèmic, llevat d'una, la Metodologia d'Excavació, a la qual dediquem, de forma exclusiva, el mes de maig, amb inclusió dels alumnes en treball de camp real en les nostres excavacions; el segon curs té matèries formatives durant el primer quadrimestre i el segon es reserva enterament perquè els alumnes puguin acomplir la mobilitat a l'estranger, una mobilitat que inclou bàsicament recerca però també possibilitat de cursos complementaris.

3. D'acord amb la nostra experiència, ha estat vital que l'estructura de recerca del nostre consorci hagués convergit en un procés de prop de quinze anys amb projectes de diferent caire, que incloïa també la formació en laboratori de personal investigador, com ara els projectes Human Capital and Mobility i Training and Mobility of Researchers de la Unió Europea, o projectes exclusivament de recerca per fer convergir els programes i objectius de la feina dels laboratoris en un marc comú de recerca interessant a escala supranacional. Els darrers anys d'aquesta col·laboració, la recerca es va complementar amb la posada en marxa d'un doctorat internacional impulsat per la Universitat de Ferrara i que ja aquest any ha conclòs amb la presentació de les tesis doctorals dels deu participants, entre ells dos de la URV. Finalment, la definició d'un objectiu professional i formatiu en la recerca és, per descomptat, important. Per a nosaltres han estat especials els nous plans, perquè permeten cobrir una mancança en l'àmbit espanyol: la inexistència d'un títol oficial d'arqueologia.

Màster Internacional de Programari Lliure, UOC
David Megías Jiménez

1. La internacionalitat dels programes és un factor clau en el desenvolupament de l'EEES. En el cas particular del Màster de Programari Lliure de la UOC, es va fer un esforç molt important per contactar amb diversos centres europeus que tinguessin un interès particular en una titulació d'aquestes característiques. Un dels grans reptes que vam haver d'afrontar va ser el de proposar una estructura acadèmica que satisfés, al mateix temps, els requeriments de l'EEES, les legislacions estatals de cadascun dels membres implicats i els interessos personals del professorat que hi participa. Un cop arribats a l'entesa, el benefici que obtenen els estudiants és el de disposar dels millors experts en cadascuna de les matèries impartides en l'àmbit europeu. Això aporta un valor afegit important a un programa, si es compara amb l'alternativa que cada universitat ofereixi el programa de manera independent i sense comptar amb el professorat més adequat.

2. Cal tenir en compte que, per la seva especificitat d'universitat d'educació no presencial, la UOC té un avantatge evident respecte dels altres participants pel que fa a la possibilitat d'incorporar estudiants al programa. De fet, en l'actualitat només són tres les universitats que imparteixen el seu programa de postgrau en programari lliure dins el grup d'interessats, perquè les altres institucions no disposen de la massa crítica necessària per desplegar l'oferta i estan pendents de certs acords institucionals per tal d'oferir un màster comú de manera presencial. En aquest sentit, doncs, la UOC disposa del grup més nodrit d'estudiants i de professorat involucrats en el projecte i ha esdevingut la pedra angular d'aquesta prova.

3. Les condicions d'internacionalització en programes de postgrau possiblement s'haurien de replantejar. En la societat actual, és molt difícil exigir un alt grau de mobilitat a estudiants de postgrau, molts dels quals ja tenen unes responsabilitats familiars i/o professionals que no els permeten realitzar estades a l'estranger d'una durada excessiva. Crec que s'haurien d'impulsar totes aquelles alternatives que permetessin un cert grau de mobilitat "virtual", en què els estudiants no s'haguessin de desplaçar físicament però sí que poguessin realitzar els cursos de manera no presencial a les universitats d'acollida. La UOC està analitzant diverses alternatives en aquesta línia d'educació mixta presencial i no presencial.

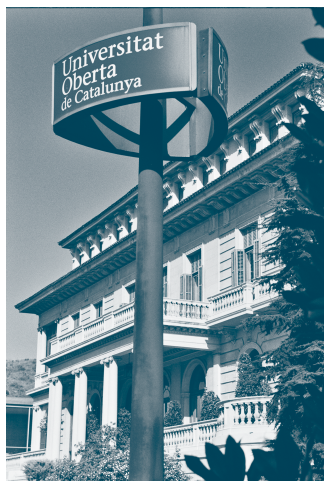
Un altre factor que s'ha de potenciar és que diversos centres es posin d'acord en els programes formatius de postgrau i en realitzin un disseny exhaustiu, començant per les competències, derivant-ne els objectius d'aprenentatge i, finalment, arribant al disseny dels índexs de contingut. Per tant, malgrat que després la mobilitat d'estudiants i de professorat no s'acabi imposant, el fet que diverses institucions d'estats diferents arribin a acords en aquesta línia serviria per satisfer l'objectiu fonamental del procés de Bolonya, consistent a harmonitzar l'ensenyament universitari en tot el continent.

Master of Science in Information and Communication Technologies, UPC
Elisa Sayrol Clos

1. Creiem que la internacionalitat és fonamental en els estudis de màster. Actualment, tant a escala empresarial com de recerca, és imprescindible comunicar-se i col·laborar amb centres d'altres països.

Els estudiants comparteixen estudis amb un percentatge elevat d'estudiants estrangers. Aprenen noves cultures, milloren o aprenen altres llengües i potencien les seves habilitats. Els estudiants poden adquirir els coneixements i l'expertesa pròpia de cada institució.

El professorat es veu amb la necessitat d'adaptar-se a estudiants que tenen els mateixos coneixements de base sobre el paper, però que algunes temàtiques les han desenvolupat amb poca profunditat i en canvi en d'altres estan més preparats que els estudiants propis. A més, sovint aquests estudiants tenen una manera de treballar diferent. Tot plegat fa que el seguiment dels estudiants hagi de ser molt acurat.

Edifici central de la UOC

2. És difícil situar el Màster i comparar-lo amb altres propostes, la majoria d'altres àmbits. Destacarem els punts forts de la nostra proposta. L'ETSETB-UPC va començar a treballar en el Pla pilot del Màster l'abril de 2003 i moltes decisions es van prendre i es prenen sense precipitació i amb un període de reflexió previ. El nostre centre té la sort de disposar d'un professorat molt qualificat per dur a terme experiències en l'àmbit internacional, atès que molts s'han format parcialment a l'estranger i/o participen sovint en activitats de caire internacional. Aquest nou repte els ha motivat plenament i han preparat els programes de les assignatures seguint, d'una banda, el model d'universitats de prestigi internacional i, de l'altra, la metodologia ECTS per introduir activitats que milloren un ampli marge d'habilitats.

3. Encara tenim un llarg camí a recórrer, però destacarem dues mancances. Cal adequar les aules a les noves propostes fent-les modulars, en el sentit que es puguin dur a terme activitats de diferent mena, com ara lliçons amb el professor en laboratoris mòbils, treballs en grup, presentacions multimèdia, etc.

Cal poder oferir algunes assignatures amb la finalitat única de conferir habilitats transversals. Si es compartissin amb altres centres d'una mateixa universitat o entre diferents universitats, seria més enriquidor i econòmicament més eficient.

Màster Europeu Orientat a la Recerca en Tecnologies de la Informació (MERIT), UPC
Javier Hernando Pericàs

1. Per a nosaltres la internacionalització dels ensenyaments de postgrau, i en concret dels ensenyaments de màster,

suposa emfatitzar una de les característiques del nostre departament, que ja presenta una forta internacionalització dels estudis de doctorat i dels projectes de recerca.

És, per tant, natural que les noves iniciatives que sorgeixen en el departament duguin associades el component internacional.

2. Tots els participants en el consorci MERIT hem hagut de fer la nostra proposta intentant adequar realitats no gaire harmonitzades, tot i que els objectius que ens plantejem són comuns. En el nostre cas, l'endarreriment a l'hora de definir el marc legal dels estudis de postgrau ha comportat una dificultat addicional, que ha pogut ser superada per

l'agilitat i la flexibilitat mostrades tant per la UPC com pel DURSI a l'hora de facilitar l'emmotllament de la nostra proposta a la realitat legal.

3. És necessari definir uns objectius clars del programa formatiu i preveure des del primer moment la participació d'altres institucions de formació europees, amb les quals és important que hi hagi bones relacions tant a escala institucional com personal entre el professorat implicat. Cal l'aposta decidida de la institució per facilitar tot el procés, ja que no s'ha d'oblidar que requereix un esforç important i dedicar-hi recursos específics.

Jordi Escolar Banyeres
Assessor jurídic d'**AQU Catalunya**

El desenvolupament normatiu dels estudis universitaris de postgrau

L'adopció d'un sistema flexible de titulacions, comprensible i comparable, que promogui oportunitats de treball per als estudiants i una competitivitat internacional més gran del sistema d'educació superior europeu són alguns dels objectius de la Declaració de Bolonya de 1999, en el marc del procés de construcció de l'EEES.

En aquest sentit, s'han aprovat els reials decrets 55/2005 i 56/2005, de 21 de gener, que regulen els estudis universitaris oficials de grau i de postgrau, respectivament, que estableixen el nou sistema de titulacions, confirmat en la Conferència de Berlín, basat en els dos nivells diferenciats, els quals s'estructuren en tres cicles.

El primer nivell —grau— comprèn els ensenyaments universitaris de primer cicle i té com a objectiu aconseguir la capacitat dels estudiants per tal d'integrar-se directament en l'àmbit laboral europeu amb una qualificació apropiada. El segon nivell comprèn: a) els ensenyaments de postgrau, que integren el segon cicle d'estudis,

dedicat a la formació avançada que condueix a l'obtenció del títol de Màster, i b) el tercer cicle, que permet l'obtenció del títol de Doctor, que és el nivell més elevat en l'educació superior.

Mitjançant aquests decrets s'inicia la transformació dels ensenyaments universitaris oficials, en un procés que es desenvoluparà de manera progressiva fins a l'any 2010.

Concretament, la finalitat dels estudis oficials de postgrau és l'especialització de l'estudiant en la seva formació acadèmica, professional o investigadora. Aquests estudis s'articulen en programes integrats pels ensenyaments conduents a l'obtenció dels títols de Màster o Doctor.

La LUC preveu el foment de l'espai europeu de titulacions mitjançant accions encaminades a la informació i a la transparència. El DURSI i les universitats han d'impulsar mesures per a les adaptacions curriculars necessàries per a la implantació a Catalunya de titulacions estructurades en els cicles establerts en l'EEES

(articles 15 i 16 de la LUC).

El Govern de la Generalitat ha acordat formular requeriment d'incompetència al Govern de l'Estat en referència als articles 5 i 6 del Reial decret 56/2005, ja que considera que correspon a la Generalitat de Catalunya la decisió dels ensenyaments o titulacions que en concret s'han d'impartir, i és competència d'**AQU Catalunya** la funció d'avaluació dels programes de postgrau un cop implantats (article 140 de la LUC).

Així, **AQU Catalunya** ha establert la metodologia per als setze màsters que participen en el Pla pilot d'adaptació de les titulacions a l'EEES de 2004, impulsat pel DURSI i que promou l'estructuració d'aquests ensenyaments segons els principis de l'EEES. Aquests màsters disposaran d'acords de doble reconeixement de títols amb altres institucions d'educació superior europees i permetran obtenir als interessats una titulació múltiple reconeguda per les universitats amb més qualitat de la titulació i més mobilitat de la comunitat universitària.

Josep Grifoll Saurí

Cap de l'àrea d'Avaluació de la Qualitat d'AQU Catalunya

TEEP II: l'avaluació de la qualitat dels màsters europeus

Des del final de la dècada dels noranta, el sistema universitari català es troba immers en el procés d'establiment de l'Espai europeu d'educació superior, que entre altres objectius es proposa convertir la universitat europea en un referent de qualitat en l'àmbit mundial. Els principis que es troben al darrere d'aquest procés resulten, com és lògic, molt atractius, encara que a la vegada, a causa de la diversitat de sistemes que trobem a Europa, són complexos de concertar.

D'altra banda, si bé hi ha un desig de les universitats i les administracions nacionals de ser capdavanteres en aquest procés de convergència europea, cal dir també que hi ha una prevenció generalitzada a no emprendre, per excés de pressa, un camí erroni en la reforma proposada en la Declaració de Bolonya.

En aquest escenari, i amb l'objectiu de col·laborar amb les universitats i el Govern de Catalunya, **AQU Catalunya** ha tractat de ser present en aquells projectes europeus que, per solvència metodològica i pel pes de les institucions que li donaven suport i que hi participaven, podien ser més interessants en el desplegament dels objectius de Bolonya. Aquest és el cas del TEEP (Transnational European Evaluation Project) que, si bé en una primera convocatòria, l'any 2002, va estar orientat a analitzar la implantació de les recomanacions de la Declaració de Bolonya en els ensenyaments de grau, en aquesta segona edició té per objectiu l'avaluació dels màsters.

Per bé que la importància dels títols de grau en el procés d'establiment de l'EEES és evident, especialment per la seva orientació al mercat de treball i pel reconeixement de professionals europeus que suposa, cal tenir present també la rellevància dels ensenyaments de màster en el procés de convergència. D'una banda, els màsters constitueixen els espais idonis per a la cooperació educativa, ja que és justament a escala de màster on la riquesa de la diversitat, que

també ha de garantir la creació de l'EEES, ha de ser més atesa. Alhora, cal pensar que el màster, a causa de la seva especialització i sovint orientació a la recerca, esdevé un àmbit acadèmic altament interessant per promoure la mobilitat europea, tant entre professorat vinculat a la recerca com molt especialment entre estudiants, alguns d'ells futurs investigadors.

Experts, responsables dels Erasmus Mundus i membres de les agències de qualitat en la conferència inaugural del TEEP II

Un cop enunciat l'escenari on tindrà lloc l'experiència del TEEP II, vegem que preveu tant la participació d'institucions responsables de programes com la d'agències d'assegurament de la qualitat, i també la de professors experts en els àmbits a avaluar. És interessant fer notar que el projecte també incorporarà estudiants de postgrau en els comitès d'avaluació externa. Es tracta, doncs, d'un projecte multinacional amb una àmplia representació europea, on s'avaluen tres programes Erasmus Mundus (d'Humanitats, de Socials i de Tecnologia) mitjançant l'acció coordinada de sis agències de qualitat.

Agències de qualitat que participen en el TEEP II

AQU Catalunya	QAA Regne Unit	HSV Suècia
CNE França	HAC Hongria	NVAO Països Baixos
Màster avaluat:	Màster avaluat:	Màster avaluat:
Euro-Aquae - Euro Hydro-Informatics & Water Management	Co Mundus - European Master of Arts in Media, Communication and Cultural Studies	EMLE - European Master in Law and Economics

Institucions responsables del màster Euro-Aquae	Institucions de procedència dels membres dels comitès d'avaluació
Universit� de Nice (coordinació) Brandenburg Technical University Cottbus University of Newcastle upon Tyne Universitat de Budapest Universitat Politècnica de Catalunya	Groupe A�rospatiale Snecma The Royal Institute of Technology in Stockholm VITUKI, Environmental Protection and Water Management Research Institute Budapest Universitat de Barcelona Universitat de Girona CNE France AQU Catalunya

Des del punt de vista metodològic, el TEEP ha posat l'accent en l'assegurament de la qualitat dels programes. Alhora també ha considerat la dimensió internacional del programa i el nivell que ofereix l'ensenyament, tenint en compte els criteris que s'han anat definint a Europa.

Dimensions de l'avaluació	Elements
Organització i gestió	Objectius del programa Selecció de socis pel consorci Mecanismes de cooperació Reconeixement del programa Recursos humans i financers Infraestructura Accés de nous estudiants Acollida de nous estudiants Política ling�stica
Nivell i contingut	Estàndards acadèmics Mètodes d'ensenyament-aprenentatge Competències i objectius de formació
Assegurament de la qualitat	Estratègies Participació dels agents Pràctiques utilitzades Seguiment i millora de la qualitat

També és interessant l' s que la metodologia fa d'una bateria de criteris que acosten el sistema d'avaluació al mètode acreditatiu, en la mesura que comitès d'avaluació interna i externa tenen les dimensions que cal avaluar pautades per un conjunt de referents basats en experiències anteriors (criteris del TEEP I, descriptors de Dublín per al cas dels màsters, regles d'or per a l'establiment de nous màsters conjunts de l'European University Association i competències genèriques desenvolupades dins el projecte TUNING).

Tota aquesta experiència ja comença a tenir impacte a Catalunya. Aix , la metodologia per al disseny de màsters europeus corresponent al Pla pilot d'adaptació de les titulacions a l'EEES té en consideració elements lligats a la internacionalitat dels ensenyaments que figuren a la *Guia d'avaluació de màsters* del TEEP II. Més endavant, de ben segur que l'experiència avaluadora contribuirà a l'adaptació de les metodologies d'avaluació dels graus i postgraus catalans, en línia amb allò que desenvolupin la resta de països europeus.

Espai europeu d'educació superior:

Les regles d'or per a l'establiment de nous programes de màster conjunts EUA (European University Association)

1. Saber per què es crea el programa

Cal reflexionar molt bé sobre els motius per crear un nou programa. Hi ha un buit en l'àmbit nacional o europeu que cal omplir? És un programa compartit el mecanisme més apropiat? Quin n'és el valor afegit acadèmic previst?

2. Escollir els socis amb cura

Pot haver-hi moltes maneres diferents de trobar socis institucionals, i l'opció que es prengui pot tenir uns efectes summament importants que s'estenguin més enllà de les raons inicials per establir el programa. Cal considerar qüestions com ara el nombre adequat de socis institucionals per al programa o el grau de semblança o diferència que haurien de presentar les institucions entre elles.

3. Desenvolupar uns objectius del programa i uns resultats d'aprenentatge dels estudiants ben definits amb els socis de la xarxa

Per aconseguir una xarxa equilibrada, és important que tots els socis participin en el desenvolupament i la definició dels objectius del programa, ja que, a més de formar part d'un procés d'aprenentatge comú, és molt més fàcil identificar-se amb un programa en què es valoren totes les contribucions intel·lectuals. Això implica l'establiment d'un currículum conjunt eficaç, fet a la mida del seu propòsit. És important garantir, mitjançant el disseny curricular, que tots els estudiants tinguin l'oportunitat d'estudiar en almenys dos països diferents.

4. Assegurar-se que totes les institucions (i no tan sols els col·legues acadèmics) donen ple suport als objectius del programa

És essencial el suport institucional de tots els socis per tal que el programa tingui futur a llarg termini. Com a mínim, cal una carta de suport del rector que resumeixi les contribucions tangibles que farà la institució, com ara el compromís amb el personal i els estudiants del programa i el suport financer.

5. Garantir que es dediquen prou recursos de personal acadèmic i administratiu al programa

La càrrega de treball no hauria de recaure totalment sobre una minoria de personal molt dedicat. Atès que la mobilitat del professorat és fonamental en aquests programes, cal considerar els efectes de les absències de personal en els currículums ordinaris. També s'han de tenir en compte les conseqüències del fet que un actor clau de la institució pugui canviar de lloc de treball.

6. Garantir que hi ha una estratègia de finançament sostenible per al programa

Aquesta estratègia hauria d'abordar les qüestions relatives a la gestió de recursos, no des del punt de vista de les institucions individuals, sinó de tot el conjunt de la xarxa. Són suficients els recursos de la xarxa? Estan distribuïts de manera equitativa? És possible fer més per donar suport als socis que afronten dificultats especials?

7. Tenir cura que els estudiants puguin accedir fàcilment a la informació sobre el programa

Cal facilitar una informació equiparable als estudiants de totes les institucions participants. A més de la informació acadèmica, s'haurien d'especificar els requisits relatius a mobilitat (per exemple, l'allotjament) i facilitar una informació clara sobre la qualificació/titulació que s'obtindrà. També caldria tenir en compte l'accessibilitat al programa dels estudiants econòmicament desfavorits i amb discapacitat física.

8. Organitzar i planejar amb temps un nombre suficient de reunions

Desenvolupar un programa conjunt requereix temps. Cal preveure prou reunions perquè els socis de la xarxa desenvolupin idees conjuntament i valorin plegats la coherència del programa d'estudis. Quan hi hagi dubtes sobre l'ús d'aquests instruments, cal assegurar-se que es duen a terme processos d'aprenentatge i que hi ha informació disponible.

9. Elaborar una política lingüística i fomentar l'aprenentatge de la llengua local

Caldrà decidir la llengua o llengües en què s'impartirà el curs, com també la millor manera d'explotar les oportunitats dels estudiants per aprendre llengües durant el programa. La preparació lingüística dels períodes de mobilitat és una manera eficaç d'implicar els col·legues i els departaments de les institucions.

10. Decidir les responsabilitats de cadascú

Una divisió clara de les tasques i les responsabilitats contribuirà al funcionament eficaç de les xarxes. No cal que totes les institucions tinguin el mateix nivell d'implicació en els programes. Una divisió clara del treball ajudarà a garantir que hi hagi el mínim de duplicació de tasques. Sovint, això es pot assolir mitjançant l'establiment d'una agència centralitzada que administri el programa i que operi sota el control generalitzat dels socis de la xarxa.

Nota informativa

En aquesta nova etapa d'eButlletí, les funcions del Consell de Redacció les ha assumides la Direcció d'AQU Catalunya i són executades per un equip de redacció i producció. AQU Catalunya vol expressar el seu agraïment a les persones que han format part del Consell de Redacció i han col·laborat, durant els anys de consolidació dels continguts, en la coordinació, l'elaboració i la difusió d'eButlletí.

Equip de redacció i producció | Maria Giné Soca, Conchita Herruzo Fonayet, Àgata Segura Castellà

Disseny i maquetació | Josep Turon i Eva Calatayud

Edició | Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya
Via Laietana, 28, 5a planta 08003 Barcelona
Tel.: 93 268 89 50 www.aqucatalunya.org

Dipòsit legal | B-47.523-2000